

Jau beveik 20 metų ne pelno siekianti nevyriausybinė organizacija „Vaiko labui“ koordinuoja ir įgyvendina vaikų emocinių ir elgesio problemų prevencijos programas visoje mūsų šalyje.

Padėjome į Lietuvą ateiti ir joje pasklisti tarptautinei programai „Zipio draugai“ tada, kai daugelis pedagogo tikėjo, kad kalbėtis su 5 – 7 metų vaikais apie emocijas beveik neįmanoma, nes jie dar per maži. O sąvoka „emocinis intelektas“ dar nebuvo itin plačiai vartojama.

Augome mes, augo ir mūsų programose dalyvaujantys vaikai. Paskui „Zipio draugus“ atėjo šios programos tęsinys tarptautinė programa „Obuolio draugai“, skirta vyresniems 8-10 metų vaikams.

Ir nacionalinė, Lietuvos edukologų ir psichologų sukurta programa „Įveikiame kartu“, skirta dar vyresniems, jau 9 – 11 metų amžiaus vaikams.

Visos trys programos per tuos ilgus metus buvo plėtojamos. Programos „Zipio draugai“ ir „Obuolio draugai“ pradėtos įgyvendinti ne tik lietuvių, bet ir skaitlingiausių tautinių mažumų - lenkų ir rusų - kalbomis. Pakvietėme ir sudarėme galimybes į „Zipio draugų“ programą įsijungti specialiuosius ugdymo poreikius (SUP) turinčius vaikus, sukurdami programos metodines medžiagas pedagogams, dirbantiems su šiais vaikais, ir pedagogams, dirbantiems įtraukiojo ugdymo metodu bendrojo ugdymo mokyklose.

Prieš porą metų iš esmės atnaujinta programa „Įveikiame kartu“ ir jos metodinė medžiaga pedagogams bei medžiaga, skirta joje dalyvaujantiems vaikams.

Sukurta dviejų programų („Zipio draugai“ ir „Įveikiame kartu“) ir šiuo metu kuriama „Obuolio draugų“ programos metodinė medžiaga jose dalyvaujančių vaikų tėvams.

Vaikai auga nesustodami, ir mes neturime kito pasirinkimo, kaip tik augti.

Ruošiamės pakviesti dar vyresnius vaikus įsilieti į mūsų koordinuojamų programų dalyvių ratą. Norime ir jiems sudaryti galimybes ugdytis socialinius ir emocinių sunkumų įveikimo gebėjimus, dalyvaujant naujoje į Lietuvą ateinančioje programoje „**Passport: Skills for Life**“ / „**Pasas: gebėjimai visam gyvenimui**“.

Tarptautinės programos „Pasas: gebėjimai visam gyvenimui“ (toliau – „Pasas...“) iniciatoriai ir kūrėjai yra tie patys kaip ir programų „Zipio draugai“ ir „Obuolio draugai“. Programas kūrė Partnership for Children (JK), subūrusi tarptautinę mokslininkų komandą, kuriai vadovavo prof. dr. Brian Mishara [Braianas Mišara; Kvebeko (Kanada) universitetas; CRISE (Centre for Research and Intervention on Suicide) vadovas].

Programa „Pasas...“ kaip ir „Zipio draugų“ bei „Obuolio draugų“ programos ugdo vaikų gebėjimus:

- ✓ atpažinti savo jausmus ir kalbėti apie juos;
- ✓ rasti draugų ir išsaugoti draugystę;
- ✓ įveikti vienišumą, atstūmimą ar priekabiavimą;
- ✓ spręsti konfliktus;
- ✓ kreiptis pagalbos ir padėti aplinkiniams;
- ✓ aiškiai pasakyti tai, ką nori pasakyti;
- ✓ įdėmiai klausytis kitų;
- ✓ išgyventi pasikeitimus ir netektis bei prie jų prisitaikyti.

Apibendrinant, programa padeda vaikams įveikti kasdienius sunkumus ir stiprius stresus, moko ieškoti būdų susitvarkyti su jausmais, įtvirtina vaiko gebėjimą naudotis parama ir ją teikti, ugdo vaikų empatiją.

Šią programą jos kūrėjai rekomenduoja taikyti ketvirtose – penktose klasėse (10-12 metų vaikams). Programa skirta įgyvendinti bendrojo ugdymo mokyklose, vaikų globos namuose, dienos centruose – ten, kur yra suformuota pastovi vaikų grupė.

Programa „Pasas: gebėjimai visam gyvenimui“ trunka vienus mokslo metus. Ją sudaro 17 užsiėmimų, suskirstytų į penkias temas / modelius:

1. Emocijos
2. Bendravimas ir tarpusavio pagalba
3. Sudėtingos situacijos
4. Sąžiningumas, teisingumas ir tai, kas yra dera
5. Pasikeitimai ir netektys

Dalyvaudami programoje vaikai patys kuria pozityvias strategijas, kaip spręsti problemas, užsiimdami įtraukiančia veikla: skaito komiksus, diskutuoja, žaidžia vaidmenų ir kitokius žaidimus.

Programos medžiaga itin gausi. Ji patraukli vaikams – komiksų knygelių rinkinys, „Jausmų įrankių dėžutė“ ir programos dalyvio pasas kiekvienam vaikui, didelė žaidimų lenta visai klasei. Gera paruošta metodinė ir turtinga vaizdinė medžiaga pedagogui. Taip pat yra sukurta medžiaga veikloms namuose, padedanti įtraukti į programą joje dalyvaujančių vaikų tėvus.

Kanadoje atliktas programos „Pasas...“ tyrimas patvirtino, kad programa pagerina vaikų sunkumų įveikimo gebėjimus,

socialinius įgūdžius, emocinį raštingumą ir akademinis pasiekimus.

Siekdami, kad programa „Pasas...“ pasiektų mokyklas kuo greičiau, jau verčiame programos metodinę medžiagą į lietuvių kalbą, pritaikome ją Lietuvos vaikams ir pedagogams. Stengiamės, kad tai įvyktų kuo greičiau. Ne šiandien, bet gal jau kitais metais pakviesime jus į dar vieną „Vaiko labui“ koordinuojamą programą. Šiandien tik informuojame, kad „Pasas: gebėjimai visam gyvenimui“ jau žengia žingsnį į Lietuvą paskui „Zipio draugus“ ir „Obuolio draugus“.

Jei susidomėjote mūsų įgyvendinamomis programomis, prašome kreiptis:

aurelija.ok@vaikolabui.lt

tel. +370 699 20 223

Šv. Ignoto g. 5, 01144 Vilnius

Paruošė VŠĮ „Vaiko labui“ vadovė Aurelija Okunauskienė

Daugiau informacijos:

www.vaikolabui.lt

arba anglų kalba <https://www.partnershipforchildren.org.uk/what-we-do/programmes-for-schools/passport.html>